

Съобщение за медиите

“Иска се повече“: ново издание на „Индекс на настигането“

София, 16 май 2018 г.

За контакти:

Марин Лесенски
Институт Отворено общество - София
mlessenski@osi.bg
+359-887510641

Процесът на сближаване на новите държави членки на ЕС с по-старите съседи на Запад продължава и като цяло е успешен, но все още нито една нова държава членка на ЕС от Централна и Източна Европа не е достигнала средните нива на цялостно развитие, характерни за старите страни членки на съюза. Това показват резултатите в новото издание на класацията „Индекс на настигането“.

“Индексът на настигането“ измерва и класира постиженията на 35 страни в Европа – страни членки на ЕС и кандидатки, по 47 индикатора, разделени в четири категории – икономика, демокрация, качество на живот и управление. Той е създаден и се поддържа от Институт Отворено общество - София и е достъпен на www.TheCatchUpIndex.eu. Индексът дава възможност да се определят тенденции и модели в процесите на развитие на отделни страни, групи от страни или определени категории.

Според новото, седмо издание на индекса, чиито резултати са обобщени в доклад, озаглавен „Иска се повече“, новите страни членки на ЕС като група имат най-голямо подобрение в класацията за периода от 2011 година насам, но то все още не е достатъчно, за да бъдат преодолени различията със старите страни членки на ЕС от Западна Европа.

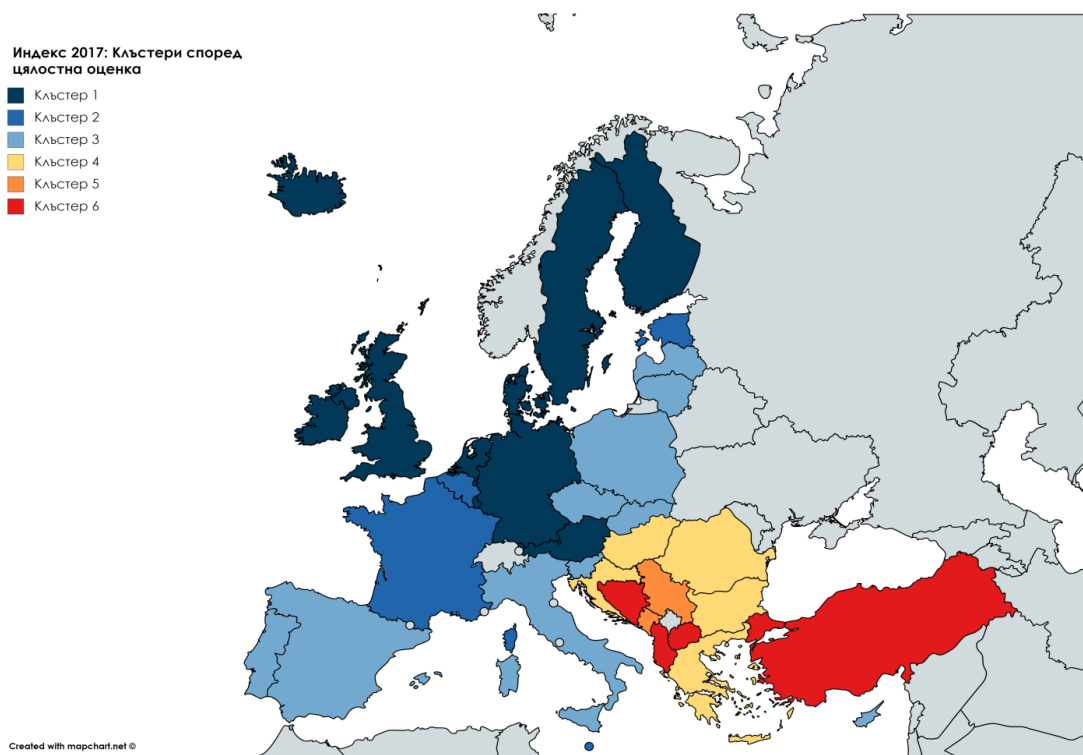
Най-добре представителите се страни в Индекса на настигането за 2017 година за поредна година са концертрирани в Северозападна Европа, като Дания е на 1 място от 35 страни, следвана от Швеция (2 място), Люксембург (3 място), Холандия (4 място) и Финландия (5 място). Страните на последните места в класацията са в Югоизточна Европа като Босна и Херцеговина (БиХ) е на последното 35 място, Турция (34 място), Македония (33 място), Албания (32 място) и Сърбия (31 място).

Спадът в редица показатели на страните, които бяха пострадали най-много при финансовата криза в Европа като Кипър, Гърция и Испания вече е спрял, а в същото време друга засегната от кризата страна - Ирландия прави значителен напредък в класацията като вече е на 8 място от общо 35 класирани държави през 2017 г.

Естония, която е на 13 място от общо 35, Чехия (14 място) и Словения (15 място) са най-успешните нови страни-членки (ЕС10+1) в процеса на настигане, докато България (29 място), Румъния (27 място) и Хърватия (26 място) остават последни в групата на новоприсъединилите се към ЕС държави.

Като цяло, настигането в категория „Икономика“ остава сравнително най-успешно, а в категория „Качество на живот“ – най-неуспешно, което включва благосъстояние и публични услуги като образование и здравеопазване. Това може да се интерпретира като неуспех да се превърнат икономическите постижения на новите страни членки на ЕС в по-добър стандарт на живот.

Когато се сравнят резултатите в дългосрочен план, се наблюдава една нова тенденция при няколко нови страни членки и основно на тези от Вишеградската четворка. При тези страни има сближаване със старите страни членки в икономиката, но в същото време се наблюдава раздалечаване в категорията „Демокрация“. Това може да е сигнал за ново разделение Изток-Запад, което се завръща в Европа, за разлика от предишни издания на Индекса, където разделението Север-Юг бе по-ясно очертано. Все още е рано да се правят категорични изводи, но това може да е промяна на досегашния модел на настигане, като постепенно започва да се очертава процес на разделяне на икономическото от демократичното развитие, които до скоро вървяха паралелно.

Балканските страни – най-вече страните кандидатки, които са на дъното на класацията, но и близките им съседи, които са страни членки на ЕС, остават причина за притеснение, защото те изостават в почти всички области – икономика, демокрация, качество на живот и добро управление.

В цялостната класация сред всички нови страни членки на ЕС най-голям напредък постига Естония, която напредва с 5 места спрямо 2011 година, а най-значим регрес се наблюдава в Унгария, която през последните 6 години слиза с 2 места и 4 точки спрямо най-доброто си представяне през 2011 година. Сред старите страни членки най-голям спад от 2011 година насам отчитат Кипър, който пада с 6 места в класацията, Италия – с 4 места и Гърция – с 3 места спрямо 2011 г.

* * *

В цялостната класация в новото издание на „Индекс на настигането“ за 2017 г. България заема 29 място от общо 35 страни, като запазва позициите си от изданието за 2016 година, но е с едно място по-надолу от най-доброто си представяне, достигнато през 2013 г. и 2011 г. Това я прави последна сред новите страни членки. Резултатът в точки остава непроменен през годините, като има увеличение с по-една точка спрямо индекса за 2016 година, за да достигне 35 точки по скала от 0 до 100 (най-нисък до най-висок резултат) в сегашното издание.

По отношение на четирите категории в Индекса, България има най-добро представяне в категорията „Икономика“ – 27 място от 35, с 40 точки от 100 възможни, което я поставя на предпоследно място сред новите страни-членки преди Хърватска, както и преди Гърция, която е страната с минимален резултат сред старите страни членки. Сравнително доброто представяне на България в категорията „Икономика“ се дължи преди всичко на ниския дълг на страната като дял от брутният вътрешен продукт, по който показател България е сред лидерите в ЕС. В категория „Икономика“ България отбелязва прогрес в сравнение с предишни издания на Индекса и е с по-добро класиране спрямо периода 2011 г. – 2015 г.

България е на 30 място от 35 страни в категорията „Качество на живот“, с 28 точки, като е последна от новите страни членки. В сравнение с предишни години, страната ни е на същото място като през 2015 г. и е с 1 място надолу в класацията спрямо 2016 г.

В категорията „Демокрация“ България е на 29 място от общо 35, а точките са 35 от 100, като е на последно място сред новите страни членки. Страната ни подобрява резултата си с 1 място спрямо 2016 г. и възстановява позицията си от 2015 г., но е едно място по-надолу спрямо най-доброто си класиране, постигнато през 2014, 2013 и 2011 г.

България е на 28 място от 35 места общо в категория „Управление“, като има 35 точки от общо 100. В тази категория тя е последна сред другите нови страни членки на ЕС, но с по-добро представяне от Гърция, която има най-нисък резултат сред старите страни членки. В тази категория България има прогрес с по 1 точка нагоре в класацията спрямо 2016 г. и е на същата позиция като през периода 2011-2013 г.

По отношение на отделните индикатори, България се представя най-добре по „Държавен дълг“, където е на 4 място от 35 страни и втора след Естония сред новите страни членки. „Енергийната ефективност“ остава индикаторът с най-слабо представяне за България – 32 място от 35 и само 10 точки, като тук обаче България има прогрес - напредва от 35 място през 2011 г. до сегашното 32.

България е на последно място сред новите страни членки и по „Медийна свобода“, като заема 32 място от 35 страни. Страната ни е на последно място сред новите страни членки по индикатора „Корупция“ (30 място сред 35 държави), индикатора „Върховенство на правото“ (29 място сред 35 държави), както и по индикатора „Доверие в хората“ (30 място сред 35 държави).

Има и примери за по-добри постижения на България и класиране на сравнително по-добри позиции по отделни индикатори. България е на 23 място по „Заетост“, като е на 9 място сред новите страни-членки по този показател. По индикатора „Пазарна икономика“ страната ни заема 19 място от общо 35 страни и е 7-ма от 11 нови страни членки. В индикатора „Кредитен рейтинг“ България е на 23 място от общо 35 и е 8-ма сред 11 нови страни членки. При „Удовлетворение от демокрацията“ страната ни е на 28 място в цялостната класация и е 8 сред новите членки на ЕС. В индикатора „Индекси за демокрация“ е на 27 място сред всички 35 страни, 8-ма сред 11 нови в съюза. В „Е-участие“ е на сравнително доброто 21 място, като е 6-та сред 11-те нови. При „Качество на регулациите“ е на 24 място от 35, като е 7-ма сред новите страни членки. България е на 25 място от 35 в индикатора „Вътрешни конфликти и престъпност“, който използва 11 други под-индикатора и е на 8-ма позиция сред 11-те нови страни членки. В индикатора за „Е-управление“, България е на 28 място от 35 и е 9-та от 11 нови страни-членки.

*

*

*

„Индекс на настигането“ може да се намери на адрес www.thecatchupindex.eu , където потребителите могат да видят класациите по страни и индикатори и да съставят свой „собствен индекс“, като използват наличните данни. Индексът е проект на Инициативата за европейски политики (EuPI) на Институт Отворено общество - София. Пълният доклад, който е на английски език, може да се намери на адрес www.osi.bg и www.eupi.eu .

Индекс на настигането 2017

Група	Страна	Резултати по категории в точки				Цялостна оценка (100-0)	Класация (1-35)
		Икономика (100-0)	Качество на живот (100-0)	Демокрация (100-0)	Управление (100-0)		
ЕС15+2	Дания	70	68	75	72	71	1
ЕС15+2	Швеция	69	67	74	73	71	2
ЕС15+2	Люксембург	74	70	67	71	70	3
ЕС15+2	Холандия	68	70	71	72	70	4
ЕС15+2	Финландия	61	70	74	71	69	5
ПСК	Исландия	62	69	67	68	66	6
ЕС15+2	Германия	66	68	63	69	66	7
ЕС15+2	Ирландия	68	65	66	65	66	8
ЕС15+2	Австрия	61	66	62	68	64	9
ЕС15+2	Великобритани	61	65	61	66	63	10
ЕС15+2	Белгия	55	66	62	61	61	11
ЕС15+2	Франция	56	65	52	57	58	12
ЕС10+1	Естония	57	53	60	56	56	13
ЕС10+1	Чехия	54	55	56	55	55	14
ЕС10+1	Словения	49	60	54	56	55	15
ЕС15+2	Малта	54	51	56	54	54	16
ЕС15+2	Испания	48	53	56	55	53	17
ЕС15+2	Португалия	41	50	60	59	53	18
ЕС10+1	Литва	52	46	52	49	50	19
ЕС15+2	Кипър	43	53	49	50	49	20
ЕС10+1	Полша	46	50	48	47	48	21
ЕС10+1	Словакия	48	46	48	48	48	22
ЕС10+1	Латвия	51	42	51	47	48	23
ЕС15+2	Италия	43	55	50	42	47	24
ЕС10+1	Унгария	44	44	36	44	42	25
ЕС10+1	Хърватия	39	44	41	41	41	26
ЕС10+1	Румъния	42	29	40	36	37	27
ЕС15+2	Гърция	31	46	37	33	37	28
ЕС10+1	България	40	28	35	35	35	29
СК	Черна гора	32	33	27	27	30	30
СК	Сърбия	30	26	32	28	29	31
СК	Албания	29	22	26	23	25	32
СК	Македония	36	19	19	24	24	33
СК	Турция	39	25	9	16	22	34
ПСК	БиХ	24	18	20	13	19	35

Класацията е направена по цялостна оценка. Точките за оценка са от 100 до 0, от най-висок до най-нисък резултат. Класацията е от 1 до 35 място, най-висока до най-ниска позиция. Групите страни съответно са: ЕС15+2 са петнадесетте стари страни членки, както и Кипър и Малта; ЕС10+1 са новите десет страни членки от ЦИЕ и Хърватия, които се присъединиха през 2004/2007 и 2013 г.; СК са страните кандидатки на ЕС; ПСК са страните потенциални кандидатки на ЕС.